

МЕН ЖАСТАРҒА СЕНЕМІН!

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да ел Тәуелсіздігінің 25 жылдығы және Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президенті күніне арналған «Мен жастарға сенемін!» патриоттық IV гала-форумының салтанатты марапаттау рәсімі өтті. Студент жастардың отаншылдығын, азаматтық жауапкершілігін арттыруға бағытталған шара республика бойынша төртінші жыл жалғасын табуда. Форум ҚР Білім және ғылым министрлігі, Алматы қаласы әкімдігі, «Жас Отан» жастар қанаты, «Жандану әлемі» қоры, «Жазушылар Одағы» мен Қазақ радиосының қолдауымен ұйымдастырылды.

2013 жылы Алматыда бастау алған форум бүгінгі күні республика деңгейінде жүзеге асырылуда. 4 жыл ішінде форум 5 мыңнан астам білімді, белсенді, талантты, дарынды жастардың басын біріктіріп қана қоймай, студенттердің жасампаз еңбектерін қолдауға бағытталған бірден-бір алаңға айналды. Жаңа таланттарды ашуда, әр қатысушы өміріндегі маңызды кезең және олардың кәсіби өсуі мен шығармашылық өрлеуінде рөлі орасан зор.

Жалынды жастардың басын қосқан айтулы байқау жиналған жұртшылықты да бей-жай қалдырмай, көрерменге рухани ләззат сыйлады. Патриоттық форумның гала-концертінде Мемлекеттік туымыз көкке көтеріліп, Қазақстан Республикасының Әнұранымен бастау алды. ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанұлы сөз сөйлеп, байқаудың маңыздылығын атап өтті. «Бұл, шынымен де, республика бойынша жастарға арналған ірі жоба деп айтуға болады. Жобаның мақсаты – біздің болашаққа деген сенімімізді нығайту. Биыл ел Тәуелсіздігіне 25 жыл толып отыр. Әрқайсымызды мемлекет азаматы, патриот ретінде «Мен елім үшін не істей аламын?», «Мемлекет дамуында қосар үлесім қандай?» деген ой

толғандыратынын білемін. Осы тұрғыда бүгінгі байқау жастардың ой-толғамын шынайы дәлелдеуі үшін жүзеге асырылып отыр. Өйткені, Елбасы айтқандай, Қазақстан Мәңгілік ел болып қалу үшін біз жастарға сенуіміз керек!» – деді өз сөзінде Ғ.Мұтанов.

Гала-концертке өнер жұлдыздары мен ҚазҰУ жастары белсенді атсалысты. ҚазҰУ жастары «Менің Қазақстаным» әнін, «Ұлытау» тобы «Адай» күйін орындап, студенттер мен қалың қауымды одан әрі шабыттандыра түсті. Әнші Мадина Сәдуақасова әсем әнімен тербетіп, «Бақыт» би ансамблі мың бұралған биін тарту етті. Сондай-ақ, ән байқауының жеңімпаздары «Көк тудың желбірегені» әнімен көпшіліктің патриоттық сезімін арттыра түскені рас.

Бір ай көлемінде республикамыздың 63 жоғары оқу орнынан 1,5 мыңнан астам жұмыстар келіп түсіп, олардың ішінен оқ бойы оза шапқан 281 автор гала-форумға қатысты.

Белгілі қоғам қайраткерлері, ақын-жазушылар күні бүгінге шейін келіп түскен жұмыстардың мазмұндылығы мен шығармашылық әлеуетіне қарай саралап, сараптады.

Жалғасы 8-бетте

КЕЛЕЛІ КЕҢЕС

Ректораттың кезекті кеңесінде күн тәртібіндегі мәселелерге көшпес бұрын ынтымақтасық келісіміне қол қойылып, үздік студенттерге шәкіртақы табысталды. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанов пен «Алматы облысы дін істері басқармасының» жетекшісі Рахмет Есдәулетов ынтымақтастық туралы келісім орнатты. ҚазҰУ ректорына Рахмет Разбекұлы кітап сыйлап, шексіз ризашылығын білдірді.

«Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығы аясында және «Жұлдызды 25» шеңберінде еліміздегі ерекше білім ордасы, ұлттық нақышты оқу орнында ректордың қабылдауында болып қол қою – үлкен құрмет, сол құрметке қол жеткізіп отырғанымыз біз үшін үлкен мәртебе», – деп атап өтті ол.

Жалғасы 2-бетте

Ел Тәуелсіздігінің 25 жылдығы қарсаңында 3-4 желтоқсан күндері әл-Фараби атындағы ҚазҰУ «Сұңқар» студенттер мен магистранттар кәсіподағының ұйымдастыруымен Алматы қаласы бойынша студенттер арасында «Тәуелсіздік жастары» атты шағын футболдан турнир өтті. Футбол додасына қаладағы 32 ЖОО командасы қатысты.

ЕЛ ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ АРНАЛДЫ

ҚазҰУ спорт кешенінде намыстарын жаныған жігіттер бақ сынасып жеңіс үшін барын салды. Турнирге келген 32 команданың ішінен суырылып шыққан 4 құрама жарыстың шешуші кезеңіне жолдама алды. Жеребе бойынша жартылай финалда Еуразия технологиялық университетінің құрамасы мен Қ.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ командалары кездесіп, 2-1 есебімен ЕТУ командасы жеңіске жетті. Ал екінші жартылай финалдық жұпта Қазақ ұлттық аграрлық университетінің құрамасы Қазақ қатынас жолдары университетінің командасын 5-0 есебімен ойсырата жеңді.

Финалға шыға алмаған екі команда үшінші орынға таласты. Бұл кездесуде ҚазҰТЗУ командасы Қазақ қатынас жолдары университетінің футболшыларынан 7-0 есебімен басым түсті. Екі командаға да 50 000 теңгенің сертификаты берілді. ҚазҰАУ мен ЕТУ командаларының арасындағы финалдық ойын шиеленісті өтті. Ойынның алғашқы бөлігінде 2-0 есебімен жеңіп келе жатқан ҚазҰАУ ойыншылары матчтың екінші таймында өз қақпасына 3 гол кіргізіп алды. Қорытынды есеп 3-2, ЕТУ командасы турнир жеңімпазы атанды. Топтық кезеңде ҚазҰУ құрамасы дәл осы ЕТУ командасынан 0-1 есебімен жеңілген болатын. Жеңімпаз командаға 100 000 теңге сыйақы және арнайы турнир кубогы берілді. Екінші орын алған ҚазҰАУ командасы 75 000 теңге көлемінде сыйақы алды.

Турнир қорытындысы бойынша, өз командаларының намысын қорғап, шебер ойын көрсеткен жекелеген футболшылар да марапаттан тыс қалған жоқ.

Жалғасы 3-бетте

БҮГІНГІ САНДА:

ВЫСОКИЕ СТАНДАРТЫ

2-стр.

НА ПИК ВИНСОН В АНТАРКТИДУ!

3-стр

ПАНФИЛОВШЫЛАР ЕРЛІГІНЕ – 75 ЖЫЛ

4-бет

В КазНУ им. аль-Фараби прошел внешний надзорный аудит системы менеджмента качества на соответствие требованиям международного стандарта ISO 9001:2008.

ВЫСОКИЕ СТАНДАРТЫ

и библиотечный фонд, проведены мониторинг процессов и контроль качества услуг, оценка знаний обучающихся.

Эксперты заключили, что КазНУ установил и поддерживает систему управления в соответствии с требованиями стандарта, по итогам проверки и оценке несоответствий и замечаний не выявлено. Внешние аудиторы отметили сильные стороны деятельности университета,

такие как: научный потенциал КазНУ; широкий круг оказываемых услуг научными центрами; эффективная организация работы структурных подразделений университета и оснащенность библиотеки, а также высокие показатели результативности процессного менеджмента и успешность управления, ориентированного на результат.

Г. МИНАЖЕВА

■ ҚЫСҚА-НҰСҚА

Механика-математика факультеті информатика кафедрасының ұйымдастыруымен Студенттер сарайында «Алау» тобының бір жылдығына арналған мерекелік кеш болып өтті.

2015 жылдың 30 қарашасында Баян Есентаеваның бастамасымен құрылған бұл топ бір жыл ішінде өз көрерменін тауып үлгерді. Топ мүшесі Әсет Арыстанбек – механика-математика факультеті информатика кафедрасының түлегі.

Өнерлі топ қоржындарындағы «Жаным бол», «Гүл әпше», «Тыңда» атты әндерін орындап, коцертті қыздыра түсті. «Алау» тобын қолдауға «Кешью», «Лашын» топтары мен Кәмшат Жолдыбаева, Нұрлан Тәжібаев келіп, өнерлерін көрсетіп, көптің көңілін бір көтеріп тастады.

П.Т. ОМАРОВА, Г.Б. КАЛМЕНОВА

***

На факультете востоковедения на республиканском уровне прошел мастер-класс «Особенности перевода рекламных текстов» в рамках дисциплины «Инновационные подходы к методологии по теории и практике перевода». В мероприятии приняли участие более 40 преподавателей вузов-партнеров КазНУ со всей республики.

Для участников масштабного мастер-класса А. Кенжебаева продемонстрировала свои авторские методы перевода рекламных текстов, выступила с информацией об особенностях и специфике профессии переводчика, сформулировала задания для прививания навыков быстрого сканирования информации посредством определения устойчивых выражений, анализа их культурных особенностей.

kaznu.kz

***

Жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің жоғары оқу орнына дейінгі дайындық кафедрасы ұстаздарының ұйымдастыруымен «G-Global» интерактивті алаңында «Қоғамның тұрақты дамуын қамтамасыз етудегі білім берудің ролі» атты онлайн бейнеконференция өтті.

Шарада білім берудің қоғамның тұрақты дамуын қамтамасыз етудегі ролі, шетелдік тыңдаушылар мен студенттерді бейімдеудегі жоғары оқу орнына дейінгі дайындықтың маңызы, оларды қазақстандық жоғары оқу орындарында оқыту мәселелері қарастырылды.

Конференцияға Ибн Сина атындағы Кабул педагогикалық университеті, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті, Тараз мемлекеттік педагогикалық университеті, Қорқыт ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университеті, Х. Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университеті қатысты.

Г.А. ТАСТЕМИРОВА,
ЖОО-ға дейінгі

білім беру факультетінің аға оқытушысы

Ж. ҚАРАТАЕВА

■ РЕКТОРАТ

Жалғасы. Басы 1-бетте

КЕЛЕЛІ КЕҢЕС

Шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасының менгерушісі Данель Қарағойшиева факультет ұжымы және Абай институты атынан, экономика кафедрасының менгерушісі Гүлнар Сыдыханова студенттерге арнайы шәкіртақылар табыстады.

Мәжіліс барысында алғашқы болып ғылыми-инновациялық қызмет жөніндегі проректор Тілеккабыл Сәбитұлы Рамазанов университеттің оқытушы-профессорлық құрамының жарияланым белсенділігін арттырудың жолдары туралы хабарламасын оқыды. Қазақстанның үздік ЖОО-ларын салыстыра отырып, ҚазҰУ оқытушы-профессорлық құрамының жарияланым деңгейін сараптады. Ол халықаралық тәжірибеден дамыған және дамушы елдерді мысалға келтірді. Тілеккабыл Сәбитұлының баяндауынша, университет ғалымдарының зерттеу мәдениетін жүйелі арттыру; тәжірибе алу үшін жоғары төлем ұсынып, шетел жетекші зерттеушілерін немесе басқа мемлекетте жұмыс істейтін отандастарымызды шақыру; ғалымдардың нәтижелі жұмысына материалдық ынталандыру көрсету сияқты шетел тәжірибесіндегі амал-тәсілдер бізге пайдасын тигізеді.

Кенес барысында студенттік қалашық директоры Әбдіқаһар Әнуарұлы қалашық жағдайының жай-жапсарын баяндады. Әр жатақхана тәртібіне тоқталып, оқытушылардың кезекшілік жұмыстарының атқарылуын айта кетті. Сонымен қатар, ол құқықбұзушылықтың алдын алу мақсатында ҚазҰУ-ға қарасты әрбір мекеменің қорғалып тұрғандығын және соған сай қорғау орталығында 195 адам қызмет ететінін көрсетті. Оның айтуынша, толықтай есеппен 714 дана бейне камера жұмыс істеп тұр, атап айтсақ, бас серверге қосылған камералар саны 414, автономды сервер 14, қосулы бейнекамералар саны 300, IP камера саны 414, аналогтік камера 300. Қалашық директорына ректор тарапынан студенттер қауіпсіздігі үшін ғимарат шатырларын тазалау және мерекелік демалыстарда игі шаралар ұйымдастыру жұмыстары тапсырылды. Осы тұрғыда әлеуметтік даму жөніндегі проректор Шолпан Ерболқызы студенттердің алдағы демалысын тиімді өткізуі үшін тиісті шараларды атап, кенес барысында қозғалған мәселелер жайлы өзіндік ой-пікірін жеткізді. Шолпан Ерболқызы демалыста жатақханада қалатын студенттерге оқытушылардың арнайы барып кеңес беруі және осы

На пик Винсон в Антарктиду!

В День Первого Президента стартовала казахстанская экспедиция на Южный полюс, участники которой 16 декабря планируют поднять флаг страны над самым высоким пиком Антарктиды.

Исследования в Антарктиде имеют большой интерес для ученых всех стран из разных областей науки, так как Антарктида – это идеальная научная база, природа которой не менялась веками. В Антарктике расположено более 50 научных полярных станций и баз различных стран, на которых ведутся научные исследования, где активно изучают атмосферу, климат, сейсмологическую обстановку и многое другое. Ранее ученые из Казахстана принимали участие в советских научных экспедициях, это были наши физики Марат Мусабаев, Фархат Айтбаев, Данабек Бименов, Сансызбай Мадиебеков, Хаким Булибеков.

Сегодня впервые после получения суверенитета наши молодые ученые принимают участие в казахстанской экспедиции на шестой континент. У ученых КазНУ в Антарктиде будет своя научно-исследовательская программа в области экологии, биологии и изучения физиологии человека.

Проведение научных работ в Антарктиде, чаще всего направлены на

отдаленно экономическую перспективу, что само по себе ценно. Если животный мир Антарктиды исследован достаточно хорошо, то изучение разнообразия микробного мира приобретает все больший интерес. Но как говорят полярники, открытия делаются не в Антарктиде, а на большой земле, поэтому самой важной задачей будет отбор материалов для исследования.

В рамках экспедиции учеными КазНУ планируется выделить и изучить микрофлору отобранных образцов, свойства микроорганизмов, а также механизмы их адаптации к экстремальным условиям. В планах ученых создание коллекции микроорганизмов, адаптированных к низким температурам. Положительные результаты исследований могут стать основой разработки новых биотехнологий. Кроме того, планируется исследовать наличие антропогенных веществ в снежном покрове Антарктиды.

Айжан СКАКОВА,
Директор НИИ
проблем экологии КазНУ

ЖИТЬ СОЗИДАЯ

В праздничный День Первого Президента Республики Казахстан в Доме студентов №10 преподавателем С.С. Жандыбаевой был организован просмотр и обсуждение документального фильма «Жить создавая».

«Мы должны изучать и знать нашу историю. Все достижения и успехи Казахстана мы связываем с именем президента Нурсултана Назарбаева», – открывая сеанс киноленты, обратилась к студентам преподаватель Сауле Жандыбаева.

Основанный на реальных фактах, фильм описывает роль Главы государства в становлении и развитии Казахстана. О том, как, несмотря на многие трудности и тяготы первых независимых шагов, мы смогли встать на ноги и достигнуть определенного уровня на мировой арене.

В киноленте использованы выступления Лидера Нации на съездах, ежегодные обращения и послания казахстанскому народу, архивные материалы о решении, требовавшем огромной ответственности в непростых условиях, закрыть Семипалатинский ядерный полигон.

На заре независимости Первому Президенту приходилось решать множество сложных и актуальных вопросов, действовать и принимать решения в различных направлениях одновременно. Сегодня благодаря руководству и мудрой дальновидной политике Нурсултана Абишевича Назарбаева Казахстан процветает.

Каждому казахстанцу необходимо понимать, что результатом высоких достижений является кропотливый труд. Ответственность возлагается на молодежь страны. Главная цель – внести свой вклад в развитие государства, работать во благо, суметь сохранить и донести до следующего поколения наше сияющее наследие независимости.

По окончании фильма студенты поделились своими впечатлениями и дали высокую оценку политическому курсу Нурсултана Назарбаева и достижениям Казахстана. По их словам, просмотр кинокартин об истории родной земли вызывают гордость за страну и желание работать ради светлого будущего.

Айгерим САГИНБАЕВА,
студентка 4-го курса
факультета истории,
археологии и этнологии

Жалғасы. Басы 1-бетте

ЕЛ ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ АРНАЛДЫ

Атап айтқанда, ҚазҰУ командасының ойыншысы Мадияр Жаппарұлы – «Үздік ойыншы», Қазақ қатынас жолдары университетінің какпашысы Дәурен Билимбаев – «Үздік какпашы», ҚазҰТЗУ командасының ойыншысы Жантуар Лес – «Үздік шабуылшы» және өз университетінің намысын қорғап келген «Нұр-Мұбарак» Египет Ислам мәдениеті университетінің жанкүйерлеріне «Үздік жанкүйер» номинациялары берілді. Жекелеген марапат иелеріне 10 000 теңге көлемінде сыйақы табысталды. Турнирдің жалпы жүлде қоры 300 000 теңгені құрады.

Шұғыла Мейрамбекқызы, ҚазҰУ «Сұңқар» студенттер мен магистранттар кәсіподағының төрайымы:

– Бұқаралық спорт түрін жастар арасында насихаттау мақсатында ҚазҰУ-дың «Сұңқар» студенттер мен магистранттар кәсіподағы ауқымды шаралар өткізіп келеді. Турнирдің негізгі мақсаты ел Тәуелсіздігінің 25 жылдығының жоғары деңгейде өтуіне өз үлесімізді қосу, Алматы қаласындағы ЖОО арасындағы бірлікті нығайтып бір-бірімен тығыз байланыс орнату және жастар арасында салауатты өмір салтын насихаттау болып табылады. Екі күн бойы созылған тартысты жарыста мықтылардың мықтысы топ жарып шығып, ақтық сайыста жеңімпаз атанды.

Күнту АРЫНБЕК,
журналистика факультетінің студенті

НАЧНИ УСПЕШНЫЙ БИЗНЕС!

Известный международный бизнес-эксперт Константин Шамбер провел для молодых предпринимателей, а также преподавателей и студентов КазНУ им. аль-Фараби мастер-класс «Начни свой успешный бизнес в условиях кризиса». Встреча состоялась в рамках проекта бизнес-образования молодежи.

Первая встреча в рамках образовательного проекта, при поддержке КазНУ и представителей бизнес-сообщества, собрала более 300 участников. Данный проект направлен на привлечение студентов в бизнес-среду, информирование о способах ведения успешного бизнеса, уменьшение уровня молодежной безработицы, развитие

малого и среднего предпринимательства. Студенты разных факультетов, преподаватели и представители вузов города Алматы проявили живой интерес к теме мастер-класса.

Следует отметить, что в КазНУ работают над тем, чтобы студенты, завершая обучение в университете, становились не только высококвалифицированными специалистами, но и реализовали свои проекты, открывали свое дело и становились успешными работодателями.

Сегодня устойчивое предпринимательство является одним из основных факторов экономического и социального роста. По мнению Константина Шамбера, директора Центра стратегических межкультурных коммуникаций из Германии, в предпринимательском начале должна быть интеллектуальная интрига. Важными составляющими успеха являются креативность, вера в себя, новаторство и нестандартный подход к решению задач. «Предприниматель должен разработать, создать или предложить лучший усовершенствованный продукт или сервис, чем существовавшие до него ранее, а также приносить практическую пользу для потребителей», – отмечает эксперт и приглашенный профессор кафедры менеджмента и маркетинга при Высшей школы экономики и бизнеса КазНУ.

Обосновав ведущую роль инноваций в условиях кризиса, спикер процитировал

слова Йозефа Шумпетера, что «предприниматель – это человек, пытающийся превратить новую идею или изобретения в успешное нововведение». «Инновации это удовлетворение потребностей и решение проблем клиента, о которых он сам еще не догадывается. Предпринимательство – это источник не только денег, но и процесс, который должен приносить благо обществу», – продолжил эксперт в области стратегического и организационного развития Константин Шамбер.

На мастер-классе для студентов эксперт также дал информацию о том, как найти свою нишу, сформулировать идею и с чего начинать бизнес, какими инструментами пользоваться, чтобы привести свое дело к устойчивому развитию.

Для студентов спикер привел примеры международной практики успешного управления в Германии и Китае, а также опыта ведения бизнеса и предпринимательства основателя компании IKEA Ингвара Кампрада. В ходе встречи бизнес-тренер ответил на интересующие участников вопросы, дал практические советы и консультации по реализации стартапов и бизнес-идей.

Мастер-класс в рамках проекта бизнес-образования молодежи, инициатором и главным спикером которого является доктор Константин Шамбер, найдет свое продолжение на следующих встречах.

А. КАМАЛДИНОВА

ҚазҰУ ғалымдары Винсон шыңына бағыт алған экспедицияның құрамына кірді

ПАНФИЛОВШЫЛАР ЕРЛІГІНЕ – 75 ЖЫЛ

2016 жылы 16 қараша күні «Панфиловшылар дивизиясының» бұрынғы Кеңес Одағының астанасы Мәскеу қаласының түбіндегі фашизмге қарсы қақтығыста көрсеткен ерлігіне 75 жыл толды. Бұл сұрапыл, қатыгез соғыста Қазақстан Республикасының азаматтары асқан батылдық таныта білді. Аты аңызға айналған, кейін атауы 8-гвардиялық деп ауысқан 316-атқыштар дивизиясы 1941 жылы Алматы қаласында құрылды. Дивизия құрамына 11347 қазақстандық енді. Генерал-майор Иван Панфилов дивизияның командирі болып тағайындалды. Панфиловшы жауынгерлер Мәскеу түбінде 1941 жылдың 16 қарашасында орын алған Дубосеково развезіндегі қақтығыста жанқиярлық ерлік көрсете білді.

Панфиловшылардың осы ерлігінің 75 жылдығына орай, жуырда география және табиғатты пайдалану факультеті, жерге орналастыру мамандығының I-курс студенттерінің ұйымдастыруымен «Бауыржан Момышұлы бастаған батырлар ерлігі» атты патриоттық тарихи-танымдық іс-шара өтті. Қазақстанның қазіргі заман тарихы пәнін оқып, дәріс тыңдап жүрген студенттер бұл шараны өткізуде асқан белсенділік танытты.

Шарада 1941 жылғы соғыс басталар сәттегі қазақ отбасындағы жағдайды баяндайтын қойылым ұсынылды. Студенттердің актерлік шеберліктері осы қойылымда ерекше көзге түсті. Ұлын соғысқа қимаған ана, заңға бой ұсынған әке, енді тіпті жұбайын қайта көрер-көрмесін білмеген әйел тағдыры көрерменнің

жүрек қағысын үдетіп, көздерін жасқа толтырғаны анық еді. Осындай қиын-қыстау заманды бастан кешірген қазақ отбасына кеңес әскерінің жауды жеңіп, ұлының қайта оралғаны үлкен сый болғаны шеберлікпен көрсетілді.

Ерекше атап өтерлігі, шарада халқымыздың батыр ұлы Бауыржан Момышұлының ерліктеріне баса назар аударылды. Кеңес одағының батыры Бауыржан Момышұлы Мәскеу үшін шайқаста 207 рет ұрысқатқатысты. 1941 жылдың 16-18 қараша күндері вермахтың Мәскеу бағытында екінші мәрте жасаған жорығы кезінде аға лейтенант Момышұлы басқарған батальон дивизиядан қашықта, Матронино деревнясының жанында Волоколамск тас жолында асқан ерлікпен ұрыс жүргізді. Білікті комбаттың

басшылығы арқасында 3 күн бойы фашистер шабуылын тойтарып, батальон үлкен шығынсыз, ұрысқа қабілетті түрде қоршаудан шықты. Мәскеу шайқасында панфиловшы батальон командирі, аға лейтенант Бауыржан Момышұлы әскери шеберлік үлгісін көрсетті. 316 атқыштар дивизиясы қазақ жерінде құрылғандықтан әскер қатары негізінен мұсылман түркі халықтарынан, оның ішінде басым болған қазақтардан еді. Осы шайқаста қазақ жауынгерлері батыр бабалардың ұрпақтары екенін дәлелдеп, отанға деген ыстық махаббатымен, ерекше жанқиярлығымен жауға қарсы күресті. Мәскеу үшін шайқас кеңес әскерлеріне шешуші шайқас болды. Фашист әскері алғаш рет ауыр шығынға ұшырап, жеңілмейтіні туралы аңыз жоққа шығарылды. Бұл жеңіс екінші дүниежүзілік соғыстың барысындағы түбегейлі бетбұрыстың бастамасы болып, Гитлерге қарсы одақтың қалыптасуын тездетті.

1941 жылы 28 қарашада жарық көрген «Красная звезда» газетінде: «Ұлы Отан соғысының алғашқы күзінің соңы еді. 1941 жылдың 16 қарашасында Панфилов атындағы дивизияның 28 жауынгері орналасқан жерге жаудың елуден астам танктері бет алды. Қазақстандық жауынгерлер соғыс тарихында сирек кездесетін ерлік жасап, жаудың болат құрсаған машиналарына төтеп берді», – делінді. КСРО Жоғарғы Кеңесі Президиумының 1942 жылы 21 шілдедегі

Жарлығымен бұл жауынгерлердің барлығына Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Тарихымыздың ғибратты сәттерін санада қайта жаңғыртқан қойылымдармен қатар, жиылған қауымға жүректен шыққан әсем жырлар, көркем монологтар, сирек кездесетін бейнебаяндар дайындалып, көрсетілді. Шараға арнайы жиналған ұстаздар мен студенттер арасында тарих, археология және этнология факультеті Қазақстан тарихы кафедрасының меңгерушісі, т.ғ.д., профессор Б. Кәрібаев, осы кафедраның профессор-оқытушы құрамынан Е. Ноянов, Ф. Қозыбақова, С. Смағұловтар болды. Б. Кәрібаев сөз алып, қазақ батырларының тарихта алатын орнына тоқталды. Өткізілген шараның жастарымызды отансүйгіштікке тәрбиелеуде мәні мен маңызы зор екенін тілге тиек етті.

Мұндай шараны өткізудегі мақсатымыз – батырлар ерлігін атап өту арқылы жастардың жүрегіндегі патриоттық сезімін шындай түсу, бабалардан қалған батырлық қасиеттің бұл соғыста анық дәлелденгенін жеткізу еді. Сондықтан болар, бұл бастама студенттер арасында ыстық ықыласпен қабылданып, жоғары деңгейде жүзеге асырылды.

Б. САЙЛАН,
Қазақстан тарихы кафедрасының профессоры, т.ғ.д.

Медиалық және ақпараттық сауаттылық – ЗАМАН ТАЛАБЫ

Жуырда ҚазҰУ-дың Әл-Фараби кітапханасы, Қазақстан Республикасының ЮНЕСКО және ИСЕКО істері жөніндегі ұлттық комиссиясы, Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындары кітапханалары қауымдастығының атсалысуымен «Қазақстан Республикасында қоғамның ақпараттық мәдениетін арттыру мақсатында медиалық және ақпараттық сауаттылықты ілгерілету» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті. Халықаралық шараға БАҚ және білім беру салаларында зерттеулермен айналысып жүрген ғалымдар, қоғамдық қайраткерлер, Қазақстанның ұлттық және жоғары оқу орындары кітапханаларының басшылары мен қызметкерлері, сондай-ақ белгілі кітап баспаларының және кітапханаларды бағдарламалық қамтамасыз етумен айналысатын компаниялардың өкілдері қатысты.

Конференция қазіргі ақпараттық қауіп-қатер заманының өзекті мәселелеріне, атап айтқанда, медиалық және ақпараттық сауаттылықты арттыруға және халық арасында медиабілім беруді дамытуға арналды. Оның ішінде медиабілімнің негізгі мақсаттары мен міндеттері, медиа және ақпараттық сауаттылықтың басты субъектілері, медиабілімділікті өлшеу мен бағалау әдістері, кітап ақпараттық сауаттылықты арттыру факторы ретінде, студенттер мен оқытушылардың

медиалық мәдениетін қалыптастырудағы университеттік кітапхананың рөлі, кітапханаларда ақпараттық мәдениетті қалыптастыру сынды ауқымды сұрақтар талқыланып, баяндамалар оқылды.

Секция жұмысының біріне жетекшілік еткен кітапхана қызметкерлері – Мұқашева Шынар Батырханқызы мен Бейсенбеков Асхат Қайратұлы республика бойынша жиналған кітапханашы мамандардың ой-пікірлері, ұсыныстарына, кітапханадағы ақпараттық мәдениетті қалыптастыру мәселелеріне баса назар аударды. Кітапхана директоры Туенбаева Калима Төлеубайқызының «Кітапханашы ақпараттық дайындық пен медиабілім беруді жүзеге асырушы негізгі тұлға ретінде» және Мұқашева Шынар

Батырханқызының «Оқырмандардың медиасауаттылығын арттыруда кітапханалық жобалардың маңыздылығы» деп аталатын баяндамалары көпшілік қауымға кітапхана қызметінің қыр-сырын ашып көрсетті. Университеттің «ҚазҰУ студенті оқуға тиіс 100 кітап» жобасы аясындағы студенттер арасында ұйымдастырылатын кітапханалық «Оқу лидері» жобасының мақсаттары мен міндеттері, студент қауымға берер тиімді жақтары айтылды. Сонымен қатар кітапханада өтіп жатқан көптеген іс-шаралардың – «Кітапханадағы еріктілер», «Табысты, танымал тұлғалармен кездесу кештері», «Қалалық оқырмандық конференция» т.б. көпшілік жұмыстарды жүргізу мәселелері ортаға тасталып,

шешімдер мен жолдары ұсынылды. Жиналған кітапханашылар қауымына «Кітапхана ісі» мамандығының I-курс студенті Амантай Рамзанның домбырамен арнау өлең жолдауы көңілге қуаныш сыйлаған сәт болды.

Кітапхана саласының маңызды шешімдері қатарында маман кадрлардың сапасы, жетіспеушілігі жайында да сөз қозғалды. Осы орайда өз тарапымнан кітапхананың бас кітапханашы-менеджері, «кітапхана ісі» мамандығының магистрі ретінде магистратураға түсудің жолдары мен «кітапхана ісі» бойынша Phd докторантураның Қазақстанда ашылмағандығын жеткіздім.

Халықаралық деңгейдегі шара барысында «Медиа сауаттылықты арттыру – заман талабы», «Бүгінгі кітапханашы – медиамаман» тақырыптарында кітап көрмелері ұйымдастырылды және ҚР индустриялық-инновациялық дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы аясындағы әдебиеттер қойылды. Конференцияның ұйымдастырылуына демеушілік көрсеткен «Атамұра», «InterPress», «Kazbim», «Экономика», «Академия», «Қазақ университеті» баспаларының да басылымдары көпшілік назарына ұсынылды. Конференция қатысушылары кітапхана ұжымы мен әкімшілігіне ризашылықтарын айтып, болашақта бірлесе жұмыс істеуге даярлықтарын білдірді.

Н.Б. ДЕНГЕЛЬБАЕВА,
Әл-Фараби кітапханасының бас кітапханашы-менеджері

Врачи с Южной Кореи с 5 по 9 декабря в диагностическом Центре бесплатно проводят консультацию после перенесенных заболеваний и травм

АЛИХАН БУКЕЙХАНОВ –

СТРАНИЦЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В этом году наша страна отмечает много юбилейных дат. Одна из них – 150-летие одного из величайших деятелей в истории нашего государства, основателя и лидера движения «Алаш» – Алихана Букейханова. Примечательно, что юбилейная дата празднуется под эгидой ЮНЕСКО.

Имя Алихана Букейханова сегодня известно не только в Казахстане, но и за рубежом. Канули в лету дни забвения, необоснованные обвинения сняты. В мае 1989 года постановлением Верховного суда СССР Алихан Букейханов был оправдан в связи с отсутствием состава преступления.

Эта условная родословная схема была составлена нами для открытой лекции, посвященной жизни и деятельности А. Букейханова для студентов факультета истории, археологии и этнологии по элективному курсу «Демократическое движение казахской интеллигенции в начале XX века». Почему условная? Потому что для наглядности в схему родового древа включены супруга Алихана Букейханова, дети, внуки, правнуки.

На наш взгляд, это способствует запоминанию и лучшему усвоению информации студентами.

А. Букейханов был женат на Елене Яковлевне Севостьяновой, дочери потомка переселенцев в Сибирь Якова Севостьянова, с которым он познакомился в период работы в редакции газеты «Степной край». Их сближают взгляды на жизнь и политику. По воспоминаниям племянника А. Букейханова Срыма Раимжановича, Яков Севостьянов не препятствовал знакомству Алихана с дочкой. И когда однажды молодые пришли за благословением на брак, отец с грустью сказал: «Доченька! Лучшего избранника, чем Алихан, я бы тебе никогда и не пожелал. Но вы оба должны быть готовы к трудностям. Он казах и вырос среди степняков с их условностями и традициями. Ты русская. Ему в степи будут ставить в вину, что избрал русскую. Тебя будут часто упрекать твои соплеменники, что твой муж – инородец. Я вас благословляю, но будьте терпеливыми, и хранит вас любовь».

У Букейхановых родились двое детей: сын Укитай и дочь Лиза. Елизавета родилась в 1903 году, среди казахов за ней осталось другое имя – Зейнеп. Она закончила медицинский факультет Московского госуниверситета, стала врачом. Вышла замуж за известного общественного деятеля Смагула Садвокасова, у них родился сын Ескендир – Искандер (Кенка), который в годы Великой Отечественной войны, прибавив себе 2 года, ушел на фронт добровольцем, где пропал без вести.

Свадьба Елизаветы и Смагула состоялась в 1923 году в ауле Жаркын на родине жениха. Ескендир был их единственным сыном. С началом войны Елизавета как военный врач была мобилизована на фронт. В 1945 году демобилизовалась в звании майора медицинской службы. После войны Елизавета Алихановна долго разыскивала сына или хотя бы его могилу, но так и не нашла. В последние годы постоянно жила в Москве, занималась научно-медицинской деятельностью. Защитила диссертацию, получила степень доктора медицины и стала профессором, издала более 50 научных статей. Ушла из жизни в 1971 году, похоронена на Новодевичьем кладбище. Вошла в Казахскую

Советскую Энциклопедию.

Сын А. Букейханова Укитай имел высшее горное образование. Его деятельность была связана с Джезказганом еще до К.И. Сатпаева. Укитай (Сергей) Букейханов по профессии был горным инженером. В Джезказгане начал работать приблизительно с 1929 года. Автор серьезного научного труда о перспективах Джезказгана. У него было казахское имя, но в среде геологов он был известен как Сергей Алиханович Букейханов. К.И. Сатпаев в своих многочисленных трудах по Джезказгану указывает на своего соратника по геологоразведочному отделу Карсакапайского комбината С.А. Букейханова. Но и с Сергеем судьба обошлась достаточно круто. Он был арестован вслед за отцом и попал в Норильск. И только через много лет после войны выяснилось, что он работал на Урале директором уранового рудника в ведомстве Берии, так как считался хорошим специалистом по редким подземным ископаемым. По свидетельству внучатого племянника Срыма Букейханова (сын Раимжана, внук Эзихана – младшего брата Алихана, рано остался без матери, воспитывался Елизаветой Букейхановой – Садвокасовой), от Сергея родился Евгений.

Как сообщает известный исследователь жизни и деятельности А. Букейханова С. Акқұлұлы, Евгений Сергеевич Букейханов стал кандидатом технических наук, его сын Петр Евгеньевич Букейханов защитил диссертацию кандидата юридических наук, живет в Москве.

Сведения о его семье, о судьбах его ближайших родственников очень интересны студентам, не сухие биографические факты, а личностные характеристики, процесс формирования его жизненной траектории помогают рельефно увидеть величие, трагизм и предопределенность судьбы Алихана Букейханова, его исторической миссии.

Алихан Букейханов жил насыщенной жизнью. Он был лично знаком, встречался, сотрудничал со многими выдающимися людьми. Писатель Жаик Бектуров считает, что Букейханов был лично знаком с Абаем Кунанбаевым. После смерти поэта он первым написал его биографию. Является редактором первого сборника стихов и слов назидания Абая в 1909 году в Санкт-Петербурге. С имени Алихана Букейхана начинается новая наука – абаеведение. Он ее основоположник.

Простое перечисление его псевдонимов, под которыми он публиковал свои многочисленные статьи, свидетельствует о его неустанной работе: «Э. Н.», «Қыр ұғлы» или «Қыр ұлы», «Қыр баласы», «Қ.Б.», «Ғали хан», «Әли хан», «Ғ.Б.», «Түрік баласы», «Қалмақбай»,

«V», «Сын степей», «Дала баласы», «Туземец», «Статистик», «Киргизь-кайсак», «Алихань», «Ал. кочевник», «Мусульманинь», «Киргизь», «Степняк», «К. Степняк», «Киргизь-степняк», «Обыватель», «Наблюдатель», «Читатель», «Уакъ», «Н.Ш.», «Қара-жаяу». И это лишь наиболее часто использованные А. Букейхановым псевдонимы.

Наряду с политической, научной деятельностью Алихан Букейхан много занимался литературой, переводил на казахский язык произведения русских и европейских писателей, басни Эзопа, образцы индийской литературы и пр. Он перевел ряд научно-популярных книг, в том числе общедоступную астрономию К. Фламарионна, «Строение мира» Д. Браве и др.

В одном из номеров журнала «Аңыз адам», полностью посвященном Алихану Букейханову, один из авторов публикаций журнала задается вопросом «Знает ли нынешнее поколение об Алихане Букейханове?» Безусловно, из забвения истории его имя бесповоротно вышло, но еще много надо сделать для популяризации его личности, изучения его большого научного наследия, неисследованных страниц его жизни и деятельности, в частности, о самарском периоде его жизни, времени его московской ссылки и др.

Хочется выразить благодарность в адрес исследователей К.Н. Нурпеисова, Р.Н. Нургалиева, М.К. Козыбаева, Д.А. Аманжоловой, М.К. Койгельдиева, Т.О. Омарбекова, С. Акқұлұлы, С.Р. Букейханова и многих других, ставших основоположниками исследований по истории Алашского движения, демократического движения казахской интеллигенции, вошедшим в новейшую историографию исторической науки суверенного Казахстана.

С.К. УДЕРБАЕВА,
к.и.н., доцент кафедры
истории Казахстана

Қазақстан – тәуелсіз ел. Сол тәуелсіздік жолында еліміз басынан талай нәубетті – азапты да, аштықты да, сұм соғысты да өткерді. «Өткенімізді ұмытсақ, болашақ бізді кешірмейді» деген ұлы бабаларымыз. Қазіргі таңда Тәуелсіздік – баршамызға ерекше қасиетті күн. Бірлік, ынтымақтастық пен татулық күні. Еліміздің тәуелсіздігі – халқымыздың бақыты, қасырлар бойы аңсаған арманы.

ТӘУЕЛСІЗДІК – ТЕҢДІГІМ, ЕГЕМЕНДІК – ЕЛДІГІМ!

Ұлы даламызды найзаның ұшымен, білектің күшімен қорғап келген батыр, көреген, дана бабаларымыздың рухына бағзым ету және тамыры тереңде жатқан төл тарихымыздан тағылым алу үшін Қазақстан Республикасының 25 жылдығына, Тұңғыш Президент күніне және Алматы қаласының 1000 жылдығына орай ҚазҰУ колледжінде «Тәуелсіздік – теңдігім, егемендік – елдігім!» атты тарихи-әдеби кеш өткізілді. Колледж директоры Р.О. Нұрканова жетекшілік еткен шараны ұйымдастыруға колледж кураторлары мен барлық студенттері белсене ат салысты. Аталмыш шараға Алматы қаласының колледж ұйымдастырушылары мен ата-аналар арнайы шақырылды.

Студенттерді тәуелсіздік, бостандық, еркіндік ұғымдарының тарихи маңызын түсіне білуге, туған халқының тарихын құрметтеуге, отансүйгіштікке баули отырып, патриоттық рухта тәрбиелеу мақсатында өткен іс-шара Қазақстан тарихы желісімен «Томирис», «Қазақ хандығының құрылуы», «Ақтабан шұбырынды, алқакөл сұлама», «Семей-Невада», «Желтоқсан оқиғасы», «Ұлттар татулығы» тақырыптарындағы тарихи көріністер асқан шеберлікпен орындалып, әдеби шығармалардың орындалуымен жүзеге асты. Әрбір тарих кезені тақырыпқа сай бейнебаяндармен, әуендермен және өнерпаз студенттердің «Елім менің», «Желсіз түнде жарық-ай», «Желтоқсан желі», «Қайсар қазақ», «Астана», «Көк тудың желбірегені» әндерімен әрленіп, әр түрлі ұлттардың билерімен көркемделіп отырды. Тарих

сабақтастығын көрсететін қойылымдарды аға куратор М.А.Кенебаева әзірледі. Жиналған қауымның тарихымызға деген қызығушылығы мен сүйіспеншілігі арта түсіп, өнерпаздарымызға қызу қолдау білдірді.

Өткен тарихымыз болашақтың айнасы екендігін түсіну – қазақ халқының асыл қасиеті. Бұл кеш осының айғағы.

Д.Г. АХМЕТЖАНОВ,

колледж директорының орынбасары,

М.А. КЕНЕБАЕВА,

аға куратор

НОВОСТИ НАУКИ

Взаимодействия элементарных процессов столкновения электронов с атомами в плотной квазиклассической плазме, а именно захвата электрона атомом и возбуждения электронных уровней атома, исследовали ученые НИИ экспериментальной и теоретической физики КазНУ им. аль-Фараби. Руководитель проекта - д.ф.-м.н., профессор, ГИС К.Н. Джумагулова.

На основе эффективного потенциала взаимодействия частиц неидеальной

квазиклассической плазмы исследованы элементарные процессы: захват электрона и возбуждения атома. Сделано сравнение данных по исследованию захвата электронов, полученных на основе теории возмущений, с данными, полученными на основе определения точных траекторий электрона вблизи атома.

Характеристики элементарных процессов, протекающих в плотной квазиклассической плазме, важны для определения макроскопических свойств рабочей системы в установках управляемого термоядерного синтеза.

«НЦНТИ»

«БІЗДІҢ ӨНІМ» ЖӘРМЕНКЕСІ

Қазақстан Республикасы экономикалық дамудың жаңа белесіне аяқ басты. Нарықтық талаптардың ерекшеліктерін ескере отырып, шығарылатын өнімдердің сұранысын арттырудың маңыздылығы артуда, яғни өнімнің сапасы, сенімділігі және бәсекеге қабілеттілігі, қауіпсіздігіне көп көңіл бөлінуде.

Сондықтан да өнім сапасын басқаруды жетілдіру бағытында отандық өндірушілер алдындағы негізгі мәселелердің бірі, ең алдымен, ішкі нарыққа ұсынылатын тұтынушы талаптарын тұрақты қанағаттандыруды қамтамасыз ететін сапалы табиғи өнім шығарудың маңызы зор. Осы орайда жуырда ҚазҰУ-дың биология және биотехнология факультетінде биотехнология кафедрасының оқытушылары Р.К. Сыдықбекова, Р.Ж. Бержанова, Т.Д. Мұқашева және кафедраның аға кураторы Н.К. Бектілеуовалардың ұйымдастыруымен «Жас эколог зерттеуші» үйірмесі жұмысының аясында «Біздің өнім» атты жәрменке өтті.

Іс-шараның мақсаты экологиялық тұрғыда таза, табиғи отандық тағам өнімдерін жасаудың бастамасы ретінде еліміздегі тағам өнеркәсібін қолдау болды. Шарада биотехнология кафедрасының меңгерушісі А.С. Қыстаубаева, оқу-әдістемелік және тәрбие ісі жөніндегі декан орынбасары М.Х. Нармұратова, факультеттің аға куратор-ұйымдастырушысы С.Е. Шарахметов сөз алып, жоғары баға берді.

Жарыс түрінде өткен жәрменкеге

«Биотехнология» мамандығының 3-курс студенттерінен құралған 9 топ қатысты. Атап өтсек, Mascot, Bioline, Premium, Organic, KazNatural, FreshFood, AFC, BioFood, NaturalProduct. Олар өздері жасаған тағамдық өнімдерін көпшілікке ұсынды. Әр топ өздеріне белгілі бір өндіріс орны және тауарлық өнімдерінің алғашқы көрсетілімі ретінде газет шығару және биотехнологиялық дайын табиғи өнімдерін: ірімшік, йогурт, маринадалған қияр және шараптар жасап, арнайы қаптамамен тауарлық белгі ретінде безендірді. Жәрменкелік жарыс нәтижесінде барлық топтар арнайы ынталандыру сыйлықтарымен марапатталды. Ал үшінші орынды «NaturalProduct», екінші орынды «Mascot» тобы жеңіп алса, «Bioline» тобы бәрінен озып шығып, жеңімпаз атанды.

Жәрменкеде дайындалған өнімдер сол жерде сатылып, түскен қаржы факультетіміздің студенттік өзін-өзі басқарудағы «Көмек еріктілер қозғалысы» ұйымына әлеуметтік көмек ретінде табысталды.

Р.К. СЫДЫҚБЕКОВА,

биотехнология кафедрасының оқытушысы

Жуырда тарих, археология және этнология факультетінде «Қазақстан ҚВН одағы» республикалық жастар қоғамдық бірлестігінің президенті, «Жайдарман» әзілкештер мен тапқырлар сайсының жүргізушісі Елеуке Есентүгел Баймұханбетұлымен кездесу өтті.

ҚЫЗЫҚТЫ ҚЕЗДЕСУ

Елеуке Есентүгел 1973 жылы 5 желтоқсанда, Ақтөбе облысы, Шалқар ауданында дүниеге келген. Еңбек жолын 1990 жылы Ақтөбе облысы, Шалқар ауданы, Шетырғыз совхозында бастаған. 1991 жылы Оңтүстік Қазақстан техникалық университетіне оқуға түсіп, 1996 жылы «Технологиялық процестер мен өндірісті автоматтандыру» мамандығы бойынша бітірген. 1996-1999 жылдары халықаралық қазақ-түрік университеті, жаратылыстану және гуманитарлық институтының «Биоэкология» кафедрасында тағылымдамадан өтуші-

басты мақсатымыз олардың көкейіндегі заманауи сұрақтарға жауап беру, мемлекеттік тілді ҚВН қозғалысына қолдау көрсету, тілге құрметпен қарау. Есен Елеуке жастардың тарапынан қойылған сауалдарға толыққанды жауап беріп, өз тәжірибелерімен бөлісті. Ол өз сөзінде қазақ тілін кенінен қолдануға, мемлекеттік тілдің беделін арттыруға үлес қосуға шақырды. Сонымен қатар, «Жайдарман» әзілқойлар мен тапқырлар сайсының басты мақсатын – жастарды мәдениеттілікке тәрбиелеу, интеллектуалды деңгейін көтеру

зерттеуші, 1998-2002 жылдары «Юмакс» радиосында қарапайым қызметкер ретінде жұмыс бастап, қазақ редакциясының бас редакторы лауазымына дейін көтерілген. 2002-2005 жылдары «Қазақ КТК (КВН) лигасы» республикалық жастар қоғамдық бірлестігінің вице-президенті, 2005 жылдан бастап «Қазақстан ҚВН Одағы» республикалық жастар қоғамдық бірлестігінің президенті лауазымын атқарып келеді.

Міне, осындай жастармен жиі араласатын тұлғамен факультет студенттерін кездестіруге

және өмірлік дұрыс бағыт-бағдар беру мен қоғам дамуына үлес қосуын, жастардың өмірде өз орнын дұрыс таба білуіне ықпал етуін атап айтып өтті. Әзіл аралас шындықты айта отырып, жастардың санасына жауапкершілік пен еңбексүйгіштікті, көшбасшылық және ұйымдастырушылық қабілеттерін дамытуға бағытталған қасиеттерді шыңдауға ой салды.

Алмас ТОҚСАНБАЕВ,

тарих, археология және этнология факультетінің аға оқытушысы

Ученые КазНУ создали ветроэлектрическую установку карусельного типа с системой антиобледенения

Мәрлен ФИЛЫМХАНОВ

«Мен жастарға сенемін!» поэзиялық шығармалар байқауының I орын иегері. М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің студенті.

БАЛТӘТТИ

Сәтін санап сарғайған ғұмырының,
Жұмып алған жұмсақ па жұдырығы?!
Заман деген зағиптың қолындағы,
Мен жылдардың жұлынған жұлынымын!

Көп қабаржып қартайған қабыланша,
Қырдан өрге қарғыған шағып аңсап...
Қалқи қалса жанарда бұлт бояуы,
Жүрегінде гулеген зары болса,

Құдайынан қорыққан Жас еді ғой,
Шаттығынан сор ұққан Жас еді ғой.
Гүл тергенде кез туып күрт елі өлмек,
Қайғысына жолыққан Жас еді ғой!

Күркіл күзбен қалқадай бірге ұзатқан,
Кеудесінен аспандай жұлдызы аққан.
Қимасынан ажырап ойда жоқта,
Күйсіз күнде зорыққан Жас еді ғой!

Фасыр түбін іздеумен таң да аршылып,
Жымиғанда жел-келбет жан жаншылып,
Сертін іліп сезімнің сері өмірге,
Қанатына қастықтың қанжар сұғып,

Құсасынан жөтелген Жас еді ғой,
Кері кетуге еті өлген Жас еді ғой.
Аймалап ап таққасын Айына алқа,
Күннің көзін көтерген Жас еді ғой!

Айдаушысына айқайлап айлар өтті,
Көзім көрді көкейден тайған отты!
Ку сүйектен қайнаған сорпаны іштім,
Бағзы кезгі Балтәттім қайда кетті?!

Нұрғазы НҮРКЕН

«Мен жастарға сенемін!» поэзиялық шығармалар байқауының II орын иегері. М. Әуезов атындағы ОҚМУ филология факультетінің 3-курс студенті.

ҚЫРАН-ЕЛ

Темірленген томағаң тоз болатын,
Еркінді алды бұлқынып қозғалатын.
Ақырса да ақ аю аспан жыртып,
Томағанды сыпырды өз қанатын.

Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ (фотос)

Тас бұлттар төбене төнкерілген,
Сәлем айтпай қойған-ды ертеніннен.
Өлең етіп қыран ел өткенінді,
Өкініштің өзегін өртедім мен.

Өксік-күннің келмеске кетті бәрі,
Кешеге емес, ертеңге ел бет бұрады.
Шеп құрады алаштың айбындары,
Жау тигенде Абылай деп тұрады.

Тосқауыл боп тұрса да тығырық қай,
Жұмыламыз, біз жастар, жұдырықтай.
Сескендіру үшін де сан орманды,
Бөрілерді болмайды бір ұлытпай.

Өрт ішінен өлместен өтгін тағы,
Һәм тағы да толқын-жыр төкті ұлдарын.
Қанаттарын қағады жас қазақтар,
Көріп өскен қыранды көк тудағы.

Армандардың ертіп ап еңселісін,
Жүрегінді жорыққа ерсен, ұсын!
Ауғанымен кара аспан қайыспаймыз,
Жау қанымен сырлаймыз семсер ұшын.

Қыран-Елім,
Күн сенің көздегенің!
Қауырсын боп талайға төзген ерің.
Сен ғанасың биікте самғайтын құс,
Қанатыңның астында өзгелері.

Әлімжан ӘЛІШЕР

«Мен жастарға сенемін!» поэзиялық шығармалар байқауының III орын иегері. Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ журналистика және саясаттану факультетінің студенті.

«...Жұмсақ мінез жібектер,
Сүттей таза жүректер,
Қасиетті тілектер —
Мен жастарға сенемін...!»
М. Жұмабай

«...Бұйра басым шерленген жер бұл ауыл,
Жиырма жасым жерленген жер бұл ауыл...»
Б. Алдияр

Әркім мұны ертегі етіп айта алар,
Сені мұнда жыртықш емес, ой талар.

Бұл өлкеде өлең дейтін өзен бар,
Бұл өлкеде акын дейтін тайпа бар.

Болмысының өзгермейтін қалыбы,
Қасиет көп, ал оларға тән ұлы.
Қорғанатын қағаз ғана — қалқаны,
Қалам ғана — қаруы.

Қалам — қару емес қой ол қаһарлы,
Әсте мұнда кім келуге бата алды?
Ешкім соғыс аша алмайды бұл елге,
Бірақ, олар жаулап алмақ жаһанды.

Сыймайтындай көрінсе де ақылға,
Ойлайды олар түгел ғарыш хақында.
Бір дерегі бөлінбейді ешқандай,
Күн көреді барлығы бір шатырда.

Ізін көрген інілік бар асылдың,
Жүзін көрген жылылық бар ғасырдың.
Сосын биік мұнда Абайдың шыны бар,
Бұлағы бар Мағжан менен Қасымның.

Жас тұрғынға сын сағаттар көп әлі,
Жүректер көп жаралы һәм жоғары.
Адасып қап мұнда келген екенбіз,
Енді бізге қайту қиын болады.

БІЗДІҢ ҮЙ

Қабырғасы әкпен емес, мейіріммен сырланған,
Ошағы бар оттан емес, махаббаттан буланған.
Шатырына қонған күліп түрлі қиял, түрлі арман,
Бұл біздің үй, аса сый бір әлденемен нұрланған.

Биігі бар өзіне сай, өзіне тән көгі бар,
Тағы бір үй салатындай біраз кітап қоры бар.
Құран етіп төріне ілген судай тұнық иман бар,
Тек қазақша көрсететін шағын теледидар бар.

Сүре сіңген санасына даналық бар қартында,
Балалық бар ешбір айырбасталмайтын алтында.
Әке ұлылығының тура сөзі бар,
Ана жылылығының тұнба көзі бар.

Бес баланы еш майыспай тік тербеген бесік бар,
Кеш болса да құлыптанбайтын бәріне ашық есік бар.
Еш қорымнан табылмаған тірі алтын адам бар,
Және осыны жазып шыққан сиясы көк қалам бар.
Бары тағы тіршілігі,
Болмысы сол баяғы,
Міне, осындай біздің үйдің бояуы.

Жалғасы. Басы 1-бетте

МЕН ЖАСТАРҒА СЕНЕМІН!

Қатысушылар шығармашылығына баға берген қазылар құрамында «Ақиқат» ұлттық қоғамдық-саяси журналының бас редакторы, ақын Аманхан Әлім, жазушы-журналист, «Қазақ газеттері» жеке шаруашылық серіктестігінің Бас директоры — редакторлар кеңесінің төрағасы Жұмабек Кенжалин, белгілі композитор Владимир Питерцев, Қазақстандық арнайы экономикалық аймақ комитетінің «Инновациялық технология паркі» жобасының бастығы Марат Сариев, Алматы қалалық «Жас Отан» жастар қанаты филиалының төрағасы Айдана Сыдықова және Қазақстан ұлттық телеарнасының продюсері Жаңыл Асылбекова болды.

Қазылар байқау қатысушыларын арнайы номинациялармен мадақтап, бағалы сыйлықтар табыстады. Ал бас жүлде иегерлеріне ҚазҰУ-да бір жыл тегін оқу гранты бұйырды. Сонымен,

«Еліміздің инновациялық дамуына менің қосқан нақты үлесім» атты инновациялық жоба байқауында М.Х. Дулати атындағы ТарМУ студенті Ксения Каршева жеңімпаз атанып, өз әсерімен бөлісті.

— Қуанышымда шек жоқ. Біздерге осындай мүмкіндіктер жасаған ұйымдастырушыларға алғыс айтамын. Маған әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да 1 жыл тегін оқу гранты беріліп отыр. Мүмкіндік болса, магистратурамды осы университетте жалғастырғым келеді, — деді ол.

Ал «Мен жастарға сенемін!» поэзиялық шығармалар байқауында М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің студенті Мәрлен Ғылымжанов ақындар арасынан мықты деп танылды. Мәрлен байқаудың жастар үшін керектігін атап өтті.

«Мен мемлекетімнің гүлденуі үшін не істей аламын?» атты эсселер байқауында «Нархоз» университетінің студенті Саида Негізбаева, «Мәңгілік ел мұратым!» атты патриоттық әндер байқауында Қарағанды мемлекеттік медицина университетінің студенті Айдар Тулеев жеңімпаз атанып,

жастардың рухани кемелденуіндегі байқаудың рөлін айтып, ұйымдастырушыларға шексіз ризашылығын білдірді.

Жазерке ҚАРАТАЕВА

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
 Жауапты хатшы – **Дариға АМАНКЕЛДИЕВА**
 Тілшілер: **Әйгерім КАМАЛДИНОВА, Анвар ҮШҮРОВ**
 Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
 Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
 Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Қарлыға ИБРАГИМОВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
 Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 11-94, тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай: **kazuniver2016gazeta@gmail.com**

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды. Тел: 2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 1000 дана

Тапсырыс: №766

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.